

WARSZAWA Rakowiecka 6
Biblioteka Narodowa M.W.R. i C.P.

10 GR.

GRUDZIŃSKA

WYDANE POŁUDNIOWE

No 106

Wisła wdziera się do Krakowa Straszna klęska powodzi objęła prowincję i grozi stolicy

Spiętrzona woda górskie dotarły już do wrót Krakowa. Ich kulminacja oczekiwana jest w powszechnym przerażeniu. Zachodzi możliwość powtórzenia się katastrofy powodzi podobnej do tej, która przed paru miesiącami miała miejsce pod Wilnem.

KRAKÓW, 26.9. Godz. 12 i pół po południu. Wisła w dalszym ciągu przybiera. Kulminacja jeszcze nie przeszła. Pod wieczór spodziewane jest z przerażeniem podniesienie się poziomu wody w śródmieściu

bie zalana. Jest ona zabudowana wiejskimi domkami, niedawno zresztą przydzielona do Krakowa. Również pod wodą znajduje się tor kolejowy z Krakowa do Kocmysowa. Część ludności w Dąbju i Dębnikach, gdzie woda wdarła się już do suterenu.

ewakuowano.

Wisła porwała z plaży pawilony, które policja wodna zdołała wyłowić pod Wawelem, w odległości

jednego km. od miejsca porwania. Klęskę powodzi odczuwają już prawie w całej pełni okolice podkrakowskie. Gmina Kryspinów i Piekary są zalane. W Piekarach stoi pod wodą szkoła, w Pozowicach, w Pochodnej i w Borku szła checkim ewakuowano wiele domów.

Woda podchodzi do Smolc. Szczególnie niebezpieczne jest położenie w powiecie chrzanowskim.

Do Oleśnicy wysłano z Krakowa statek z dwoma galarami, celem udzielenia pomocy ludności, która schroniła się na dachach domów.

Na linii Trzebnia — Skawce koło przystanku Woźniki stanął pod wodą pociąg mieszany, zdążający do Wadowic.

Podróźni opuścili pociąg. Komunikacja piesza i kołowa z Oświęcimiem jest w zupełności przzerwana.

W niezwykle niebezpiecznym położeniu znalazły się Wadowice. Skawa zalała miasto.

Pod wodą już jest 120 domów.

KRAKÓW, 26.9. Stan coraz groźniejszy. Pospiesznie organizuje się komitet pomocy dla powodzian.

Zdecydowano uruchomić ratunkowe oddziały wojskowe.

Nastąpiły zaburzenia w kanalizacji miasta.

Woda z Wisły prze do kanałów, powstrzymując nieczystości, które wylewają się

wyżej 6 metrów.

Wtedy nastąpiłaby katastrofa powodzi, podobna do notowanej w r. 1903.

Thmy ludności zbierają się nad brzegami. Władze bezpieczeństwa wydały polecenie rozstawienia straż ratunkowych.

KRAKÓW, 26.9. — Dzielnica Da-

Bankructwo banku francuskiego z powodu kryzysu funta

PARYŻ, 26.9. W związku ze spadkiem kursu funta angielskiego, popadł w trudności płatnicze Bank Narodowego Kredytu. W związku z zachwianiem się banku, odbyły się wczoraj wieczorem pod przewodnic-

twem ministra finansów Flandrii wielogodzinne narady. Utworzono specjalny fundusz gwarancyjny, który daje bankowi możliwość prowadzenia normalnych operacji oraz wywiązania się ze swych zobowiązań.

z powrotem na ulice.

NOWY SĄCZ, 26.9. Godz. 12 w południe. Dunajec, który ma niesłychane znaczenie dla wód Wisły, nagle ponownie ją przybił. Z góry sygnalizują nową kulminację. Na powstałych rzekach górskich odnotowano lekki spadek.

Wedle informacji, zasięgniętych w dyrekcji dróg wodnych, należy oczekiwać w Warszawie kulminacyjnego przyboru dopiero 30 września.

Przewidywane jest wystąpienie wody w śródmieściu ponad wysokość dolnego bulwaru, o ile nie nastąpi druga gwałtowna kulminacja.

Mordercy ś. p. Hołówki w areszcie Są to dwaj studenci -- członkowie U. O. N.

Komunikat agencji rządowej donosił wczoraj, że wobec schwytanych w wyniku akcji pościgowej za mordercami ś. p. Tadeusza Hołówki członków Ukraińskiej Organizacji Narodowej.

Eljasz Buturyn i Leona Kryski władze sądowe postanowiły zastosować areszt.

Buturyn był skazany przez okręgowy sąd wojskowy w Poznaniu na karę 18 miesięcy więzienia za dezercję, jednak kary tej nie odcierpiał, ponieważ w czasie przewożenia go z Poznania do Gródka Jagiellońskiego, zdołał zbiec eskortie z pociągu i od tego czasu był poszukiwany listami gończymi. Drugi z aresztowanych — Le-

on Krysko jest nieco starszy od Buturyna, liczy lat 25, pochodzi z Uniatycz w powiecie drohobyckim i był ostatnio słuchaczem politechniki w Gdańsku.

Jak się dowiadujemy, poza aresztowanymi w sprawie o zamordowanie ś. p. Tadeusza Hołówki, aresztowano jeszcze szereg osób w związku z napadem na pocztę w Truskawcu.

Obaj zatrzymani znajdują się obecnie w areszcie śledczym, co oznacza, że władze sądowe, którym sprawa obu zatrzymanych przekazana została przez władze policyjne, uznały widocznie, iż

daną przeciw aresztowanym są tak poważne, że koniecznym stało zastosowanie do nich bezwzględного aresztu śledczego. Sytuacja ta wskazuje, że wyniki poszukiwań sprawców obydwanego morderstwa są pozytywne.

Ukraińska Organizacja Narodowa, której członkami są obaj aresztowani, jest — jak wiadomo — organizacją polityczną, której odpowiednikiem bojowym jest

LONDYN, 26.9. Po chwilowej ciszy w Mandzurji rozgorzały nowe walki. Japońskie eskadry powietrzne zbombardowały dwa miasta chińskie.

Sily Japończyków przekraczają 40 tysięcy wyborowego wojska.

Wojska japońskie zajęły wczoraj Taonan.

Ukraińska Wojskowa Organizacja.

Eljasz Buturyn liczy lat 22, jest absolwentem gimnazjum, urodzony w Perudzie powiatu Jaworowskiego, wyznania grecko-katolickiego. Przed rokiem

Wspaniałe zwycięstwo Kusocłńskiego nad najlepszym po Nurmiim biegaczem

Znakomity długodystansowy biegacz polski, Janusz Kusocłński, wczorajszym pojedynkiem ze świetnym Finem Virtanenem, na dystansie 3.000 metr., potwierdził w zupełności zasługę swoją opankę.

Na stadionie Legii warszaw-

skiej, w grzniecie oklasków i wybuchach prawdziwego szalu rozentuzjasmowanej publiczności, Kusocłński przerwał taśmę o pięć metrów przed najlepszym po Nurmiim biegaczem świata, w czasie 8.39,8, kończąc bieg swój w znakomitej formie.

Pożoga wojny na Wschodzie Armia japońska atakuje

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż w Lidze Narodów Japonia gra celowo na zwłokę, tymczasem zaś zapewnijając świat o swych pokojowych tendencjach, utrwała swe panowanie w Mandzurji.

Komendant policji na wojew. białostockie

Komendantem wojewódzkiej policji państwowej w Białymstoku mianowany został podinspektor Władysław Łomicki.

Jak żyje w Polsce wielki Świat Pracy?

„SŁODKI” FACH CUKIERNIKA ma też i ciemne strony...

wiele działów, w których kawałek ciasta przez mnóstwo rąk przejść musi zanim gotowym „do użycia” ciastkiem się stanie.
Weźmy choćby

paczek.

Wiśniowo-brunatna, pulchna bułeczka... Sprzedawana gdzieindziej, w Niemczech naprzykład przez cały rok, u nas zaś tradycyjnie tylko

w czasie karnawałowym...

Drogami życia tego paczka, od niemowlactwa aż do smacznego zgonu oprowadza nas u przejmującej cukiernik. Oto w wielkiej

elektrycznej maszynie przesiewa się mąkę

w ten sposób, by najdrobniejszy nawet, mikroskopijny „dodatek”

się w niej nie został. Potem sypie się do wielkiego kotła „rozczyniacza”, w którym dziś, zamiast ramion ludzkich, pracuje wielkie, stalowe, elektrycznie poruszane ramie.

Po wbiciu — tak wielkiej ilości żółtek, jaką tylko ciasto przyjąć może i dokładnym wymieszaniu, dzieli się je

na długie „sztangi”.

z których już ręcznie cukiernik ugniata kuleczki. Zdolny pracownik może ich zrobić około tysiąca na godzinę. Teraz idą już na wielkich tacach do ciepłej izby, w których „narastają”, a stąd

do pieca.

o równomierną, troskliwie utrzymywaną temperaturę. Przedtem jeszcze, trzeba dodać,

Zwycięstwo pod Płowcami

600 lat temu oręż polski po raz pierwszy zadał cios rosnącej potęgzie Krzyżactwa. W krwawym boju pod Płowcami nieśmiętna garstka wojsk polskich, dowodzonych przez bohaterskiego króla-wygnawcę Władysława Łokietka rozgromiła zastępy zbójów w rycarskich zbrojach noszących bliźniaczo miano „Zakonu Najświętszej Panny Marii”. 6000 trupów w błyszczących z czarnymi krzyżami szatach poległo między Płowcami a Radziejowem. 600 lat upływa już od tej chwili pierwszego triumfu polskiego i pogromu Krzyżactwa.

Poniżej zamieszczamy wiersz poświęcony tej wielkiej rocznicy.

Szumia polskie sztandary nad bitewnym polem,
Otrąbione zwycięstwo! Wróg powalony leży!
We krwi skapano płaszczo białą się półkolem —
To trupy rozplątano krzyżackich rycerzy.

Król Łokietek na białym koniu, zadumany,
Czemu cichy i smutny, choć w zwycięstwa chwale?
— On wie, że gad krzyżacki, choć dzisiął złamany,
Jeszcze nieraz łeb krwawy podniesie zuchwale...

Bo wie o tem król stary, żywotem sterany,
Ze kraj jest wycieńczony, waśniami rozdarty,
Ze skłócone, zwaśnione rycerze i pany
Nie wystawią u granic czuwającej warty.

I oto wkrótce potem król stary, w boleści,
Patrząc musi bezsilnie, jak krzyżackie plemię
Znów pali i rabuje, gwałci i bezceści
Te nieszczęsna, bezbronna, smutną polską ziemię

Ale przyszła Nemezis w sto lat blisko potem,
Król Jagiello był krwawym Łokietka mścicielem:
Na polach pod Grunwaldem legł Krzyżak pokotem,
Grzmia zwycięskie fantazy tryumfu weselimi!

Idą wieki... Lby hydry znów poodrastały,
Znów ciała ludów szarpiały prąskłe krwawe szpony,
Krzyżak, lupów niesyty, podpalał świat cały,
Niszczy kraje i miasta, wściekły, rozjuszony...

Ale znów, jak przed wieki, Nemezis dziełowa,
W lunie ognia, dział huk, w konających krzykach
Pisze bożych wyroków płomieniste słowa,
Depcząc stopą żelazną zmaszardzonych nędzników.

Historja się powtarza, jak koło odreki,
Znów Krzyżak uzbrojony Polskę groźby rzuca,
Znów świat chce pogrążyć w oceanie mroku
Toteż wołamy wszyscy nie siły w płucach:

— Polsko, ocknij się, czuwał, bo wróg u Twych granic,
Tylko w zgodzie, w jedności jest ognisko siły,
Inaczej wszystko półdzie nadarmo i nar
Zostaną czarno zgłiszczą, runy, mogiły...

Ale naród zespolen jednym wspólnym duchem,
Wszelkim zakusom wroga śmiało stawia czoła!
Otoczy ziemię polską swolch ciał ławicami,
Będzie, jak mlecz ognisty, w rękach Archanioła!

Mieczysław Czerwikowski

— Proszę o dziesięć paczek!

— Dwa ciasteczka tortowe!

— Pół funta herbatników!!

Ruch ożywiony przy kontuarze w cukierni. Ekspedjentki spieszą się z pakowaniem, automatyczna kasa ze zgrzytliwym chrzęstem potwierdza odbiór na leżności, a najmocniej interesuje się tem wszystkim

najmłodsza klientela.

Szczęśliwcy trzymają się sukni mamusi lub opiekunki. Tykając słodką ślinke w przeczuciu przy szłej rozkoszy, a mniej szczęśliwi płaszcza różowe noski na szybach wystawowych, za którymi rozpostarło się czarodziejskie

królestwo smakolwków.

Zanim jednak te wszystkie baumkucheny, napoleonki, bezy i pufurki ukażą się nam w tak apetycznej oprawie, w jakiej je codziennie widzimy, ciężko się musi nad nimi nadpracować —

cukiernik.

Zwiedzając nowocześnie urządzoną pracownię cukierniczą widzimy twarzą i

ciężki móżół.

jakiego wymaga ta napozór lekka i „słodka” praca

Wykwalifikowanym cukiernikiem nie można, jak nas informują, zostać po przebcniu

samej tylko praktyki.

Niezależnie od niej trzeba skończyć

trzyletnią,

specjalną szkołę cukierniczą, która posługując się teorią i praktyką, kształci w najmniejszych kierunkach, nie wyłączając nawet

rysunków i architektury.

Bo zdolny „cukiersztubowy”, to artysta w swoim fachu. Przy kompozycji tortów z elewacjami, potrafi tworzyć prawdziwe, choć niestety

krótkotrwałe arcydzieła.

Są to jednak już specjalne wyroby, najczęściej przygotowywane na zamówienia. Natomiast codzienna praca rozpada się na

Wymarsz na front

Oddziały chińskie opuszczają Pekin, udając się na odsiecz zagrożonej przez Japończyków Mandżurii.

muszą być „tresowane” i „szprycowane” przez długi łańcuch pracowników. Po wyjęciu z pieca zanurza się je w

specjalnym rozczywie

arakowym i cukrowym, który nadaje im t. zw. „politure”. Wtedy dopiero paczek jest gotowy.

Gdy patrzymy na pośpiechu, szybkość i zwinność ruchów cu-

kierników, gdy zaczynamy szybko oddychać w gorącej, prawie upalnej atmosferze pracowni — widzimy, że jest to praca żmudna i ciężka.

— Ile pan zarabia miesięcznie? — pytamy naszego informatora.

— Pracuję już w tym zakładzie przeszło dwadzieścia lat. Otrzymuję dziś

sto złotych tygodniowo.

W naszym zawodzie to już jest teraz najwyższy prawie zarobek, bo wskutek ogólnego zubożenia niema dziś zapotrzebowania na specjalne, luksusowe i artystyczne wyroby. Mniejsza jest dziś także konsumpcja, niezależnie od braku gotówki. Dużo naprzykład według mnie, zaszkoślił nam zwyczaj

palenia papierosów przez panie. Monopol na tem zarabia, ale my — tracimy... A szkoda, bo słodycze, to dla organizmu niezbędna rzecz...

— Z tego wnoszę, że pan sam jest amatorem?

— A jakże. My wszyscy stosunkowo

dużo zjadamy ciastek

wbrew opinii, która głosi, że mając ze słodyczami zbyt wiele do czynienia, nabieramy do nich jakiejś odrazy...

— Jakże sa ciemne strony zawodu cukiernika?

— Przedewszystkiem —

praca w niedziele

i brak angielskich sobót, które u nas są przenoszone na inny dzień w tygodniu... Poza tem — coż można powiedzieć? Widział pan już sam wszystko i zapewne przekonał się, że słuszenie można o nas w „Świecie Pracy” napisać...

„Połów mężczyzn”

Najnowszą zabawą amerykańskich girls w miejscowościach kąpielowych — połów chłopców na wędkę

Urzednicy państwowi i prywatni śpieszą na pomoc bezrobotnym

W obecnej chwili w poszczególnych urzędach państwowych, samorządowych i prywatnych odbywa się akcja opodatkowania się przez poszczególnych pracowników tych instytucji na rzecz bezrobotnych.

W urzędach zostały puszczone w obieg listy, do których pracownicy umysłowi wpisują kwoty, jakie zaoferowali miesięcznie na fundusz pomocy

bezrobotnym.

W przeciągu kilku dni Komitet Obywatelski niesienia pomocy bezrobotnym będzie posiadał dokładne cyfry zadeklarowanych ofiar.

Tak jest w... Białymstoku.

W Grodnie Obywatelski Komitet Pomocy Społecznej jeszcze nie ożywił akcji.

Krzyże Niepodległości na piersiach bojowników o wolność

Ostatnio otrzymali Krzyże Niepodległości, znani w Grodnie ze swej działalności na polu w. f. i p. w. kpt. Zygmunt Reliszko z Okręgowego Urzędu W. F. i P. W., kpt. Józef Skwarnicki, komendant okręgu Związku Strzeleckiego i mjr Piotr Perucki, obecnie przydzielony do Państwowego Urzędu W. F. i P. W. w Warszawie.

Na wszystko znajdzie się amator

Malinowski Stanisław, zam. przy ul. Zbożowej 25, zameldował o kradzieży na jego szkodę trzewików, skarpetek, kielni i chleba' posiadając o to Sucho-dolskiego Piotra, zam. przy ul. Rzeźnickiej.

Poświęcenie Sądu Okręgowego

W dniu 4 października odbędzie się w Lidzie uroczystość poświęcenia Sądu Okręgowego z udziałem wielu wybitnych osobistości.

Wezwanie do podchorążych rezerwy

Noblesse oblige! Jesteście podchorążymi—kandydatami na oficerów. Macie cenzus—wierzymy, że nie tylko wykształceniowy: macie, bo mieć winniście i cenzus obywatelski, cenzus tego pokolenia, co wzrosło i wychowało się w wolnej, niepodległej już Polsce! Cenzus Wasz—to cenzus wolnych, co wolność Państwa i Narodu gotowi ofiarnie utrwalić trudem, znojem i krwią własną!

My, Związek Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej, pracujemy czynnie nad utrwaleniem i rozbudową wielkości i potęgi Państwa i Narodu. Do pracy tej wzywamy i Was—Podchorążowie Rezerwy! Zapisujcie się więc na czynnych członków Związku. Stańcie—młodzi, z młodymi siłami i młodym zapałem—do wspólnej z nami pracy, ramię przy ramieniu, dla spotęgowania obronnych, mocarstwowych sił Najjaśniejszej Rzeczypospolitej naszej! Ani jeden z Was, Podchorążowie, nie może marnować swych sił, chodząc niestowarzyszony, luzem, beczynnym! Wszyscy zapisujcie się do Grodzień-

skiego Oddziału Związku Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej! Czeka Was w Związku praca ćwiczenia swych sił i umiejętności wojskowych i ćwiczenia w tem innych—praca, która jest wkładem bezcennym tak dla nas, jak i dla pokoleń przyszłych.

Podchorążowie rezerwy! Już promowani—macie teraz zdać egzamin obywatelski. Zarazem wzywamy Was do pełnienia służby oficerów rezerwy w Związku naszym, którego Sekretariat (Grodno, ul. Horodniczańska 20, I szereg, pokój 11) jest dla Was otwarty w poniedziałki, środy i piątki od g. 18 do 20-ej.

Spieszcie się—wkrótce bowiem rozpoczynamy stałe wykłady na kursach wojskowych pod kierownictwem pana generała Kleberga Franciszka, dowódcy 29 Dywizji Piechoty.

Razem więc—młodzi przyjaciele! Zestrzelmy myśli w jedno ognisko i w jedno ognisko duchy!

Zarząd Grodzieńskiego Kola
Związku Oficerów Rezerwy
Rzeczypospolitej Polskiej

Walne zebranie Rodziców

W dn. 27 b. m. o godz. 17 (5) w drugim terminie o godz. 17.30 (5.30) odbędzie się Walne Zebranie Rodziców w Gimnazjum Żeńskim z następującym porządkiem dziennym:
Zagajenie.
Wybór przewodniczącego i sekretarza.
Odczytanie protokołu poprzed-

niego zebrania.

Sprawozdanie ogólne.

Sprawozdanie Komisji kolonji letnich.

Sprawozdanie z działalności jadalni.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.

Wybory nowego Zarządu.

Wolne wnioski.

KASA STEFCZYKA

w GRODNIU

Spółdz. z odp. nieogr. Założona w r. 1923.

UDZIELA: pożyczek, na cele gospodarcze.

PRZYJMUJE: na dogodnych warunkach i za wysokim oprocentowaniem:

WKŁADY — oszczędnościowe, lokaty w złotych i walutach obcych i t. p.

Załatwia wszelkie operacje z zakresu bankowości.

NA RATY

NA RATY

NOWOOTWORZONY

Zakład krawiecki

MAJSTRA WARSZAWSKIEGO

— Wł. Wierzejskiego —

ul. Brygidzka 10 — front — parter

Przyjmuje wszelkie roboty damskie i męskie

10—30

po cenach niskich.

685

Prasowanie 2 zł.

Wszelkie reperacje.

DRUKARNIA

ul. Dominikańska 21. Tel. 226.

Przyjmuje zamówienia na wszelkie roboty drukarskie:

KSIĘGI BROSZURY KWITARJUSZE OKÓLNIKI DRUKI kancelaryjne	BILETY WIZYTOWE ZAPROSZENIA AFISZE I RÓŻNE INNE
--	--

roboty akcydensowe według wzorów własnych i dostarczonych

Ceny konkurencyjne.

Kino-Teatr

„ŚWIATOWID“

Brygidzka 2

Początek seansów o g. 5.30, 7.40 i 9.40

DZIŚ! Półtęzny dramat

„ESKADRA ORŁÓW“

Wspaniała tragiczna karta z dziejów wielkiej wojny
Najazd zeppelinów na Paryż! Front w ogniu bojowym

Prenumerała miesięcz. z odnoszeniem 3 zł., w Admin. 2.50 zł. Cena ogłoszeń na 4 stronie 20 gr. za wiersz milimetr. 1-szpalt. w tekście 80 gr., drobne 15 gr. za wyraz. Układ ogłoszeń 8-mio szpaltowy, a w tekście 4-ro szpaltowy.

Administracja czynna od 9-ej do 7-ej wiecz. Konto P.K.O. 80.740. Telefony: Administracji i Redakcji: dzienny Nr. 226, nocny Nr. 306.

Odpow. Redaktor Tadeusz Korulski.

Za wydawnictwo „Prasa Grodzieńska“ Tadeusz Korulski. „Polska Druk. Kres.“ Grodno, Dominik. 21